

Inicjatywa edukacyjna Laboratoria Przyszłości

JUSTYNA ORŁOWSKA
ROZMAWIAŁA BARBARA GIŻA

W październiku 2021 roku została ogłoszona finalna wersja katalogu wyposażenia Laboratoriów Przyszłości oraz rozpoczęto zgłoszenia szkół samorządowych i organów prowadzących do tego programu. Laboratoria Przyszłości to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Celem programu jest stworzenie innowacyjnej szkoły. Takiej, w której uczniowie będą mogli uczyć się poprzez eksperymentowanie i w ten sposób zdobywać praktyczne umiejętności. W ramach Laboratoriów Przyszłości organy prowadzące szkoły otrzymają od państwa wsparcie finansowe warte ponad miliard złotych.

Pani Minister, skąd pomysł na stworzenie programu Laboratoria Przyszłości?

Program Laboratoria Przyszłości to nasza odpowiedź na zmieniające się potrzeby uczestników systemu edukacji – uczniów i nauczycieli – oraz wymagań przyszłego, prężnie rozwijającego się rynku pracy. Nasza inicjatywa edukacyjna realizowana jest wspólnie z Ministerstwem Edukacji i Nauki. Misją jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań. Celem inicjatywy jest wsparcie wszystkich szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tak zwanych kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka).

Czy propozycje uwzględnione w programie wynikały ze zdiagnozowanych potrzeb szkół podstawowych?

Katalog wyposażenia w ramach Laboratoriów Przyszłości był nie tylko przedmiotem badań potrzeb edukacyjnych, lecz także wielomiesięcznych konsultacji z dyrektorami, nauczycielami, edukatorami oraz przedstawicielami branży edTECH. Dzięki temu powstał katalog podstawowy i rozszerzony. Katalog podstawowy służył niejako ustandaryzowaniu możliwości każdej szkoły, natomiast katalog rozszerzony pozwalał na zakupienie materiałów specjalistycznych poświęconych konkretnemu przedmiotowi. Tworząc katalog w ten sposób, mieliśmy na uwadze to, że szkoły mają różne potrzeby. Są też takie, które

JUSTYNA ORŁOWSKA

część narzędzi z katalogu podstawowego czy rozszerzonego już mają. Dzięki temu mogliśmy przyjąć podejście najbardziej elastyczne z możliwych.

Wsparcie dla szkół w tym kierunku jest niezwykle ważne. Uzupelnienie obecnego modelu edukacyjnego o rozwiązania z obszaru STEAM pozwoli lepiej przygotować polską młodzież na wyzwania przyszłości. Przede wszystkim te, które dotyczą rynku pracy i gotowości do pracy w zawodach przyszłości, których nawet jeszcze nie znamy. Czy zostały podjęte jakieś działania, aby wspierać proces wykorzystywania tych rozwiązań w całym kraju?

Obecnie uruchomiliśmy projekt Mobilnych Laboratoriów Przyszłości działających równolegle w 16 województwach z zespołami edukatorów, którzy odwiedzają szkoły podstawowe w całej Polsce i prowadzą warsztaty dla uczniów. Przy okazji mają zainspirować nauczycieli do używania nowych narzędzi w procesie edukacyjnym. Dzięki wsparciu Instytutu Badań Edukacyjnych oraz Ośrodka Rozwoju Edukacji możemy przygotowywać materiały dla uczniów i nauczycieli, przydatne w codziennej pracy.

Pani Minister, jak przebiega realizacja programu, jakie jest zainteresowanie szkół? Czy wiadomo już, jakie pojawiło się największe wyzwanie w realizacji projektu?

Program cieszy się ogromną popularnością. W pierwszej turze naboru wniosków udział wzięło 99,9% uprawnionych podmiotów. To pierwszy taki i największy w historii naszego państwa program inwestujący w edukację. W tym momencie wszystkie szkoły powinny już otrzymać zakupiony przez siebie sprzęt i z niego korzystać. Jeśli chodzi o jego wdrażanie, naszym największym wyzwaniem jest wspomniana wcześniej zmiana podejścia do nauki. Położenie nacisku na uczenie umiejętności, współpracy, rozwiązywania problemów – to zupełnie inne niż oparte na wiedzy podejście, stosowane

dotychczas. Nasz program ma zachęcać uczniów i uczennice do używania sprzętu nie tylko podczas lekcji, ale także na zajęciach dodatkowych. Chcemy, żeby mogli z tego korzystać podczas zajęć pozalekcyjnych, tworząc swoje kluby naukowe czy kółka zainteresowań.

Tak, umiejętność współpracy w zespole jest dzisiaj bardzo pożądana przez pracodawców, podobnie jak zdolność logicznego i kreatywnego myślenia czy rozwijanie myślenia komputacyjnego. Na rozwój tych umiejętności kładzie nacisk program Laboratoria Przyszłości. Pani Minister, czy docierają do Państwa relacje ze szkół z realizacji programu?

Szkoły od momentu otrzymania sprzętu informowały nas na swoich kanałach w mediach społecznościowych, że otrzymały wyczekiwane paczki z zakupionym sprzętem. Codziennie przeglądamy ich aktywności i podajemy je dalej na naszym kanale poświęconym programowi Laboratoria Przyszłości. Wszystkie posty niezmiernie nas cieszą, choć są też takie, które potrafią nas wzruszyć do łez. Pamiętam, jak Zespół Placówek Wychowawczych przygotował świąteczny film z użyciem zakupionego sprzętu – naprawdę, nikt z nas nie pozostał obojętny na przygotowany materiał. Szkoły bardzo chętnie dzielą się swoimi aktywnościami, tym bardziej że w ramach Laboratoriów mogły zakupić aparaty, kamery czy mikrofony i mogą w szkolnych studiach tworzyć materiały, którymi chętnie się dzielą. Dostajemy same pozytywne reakcje: sprzęt jest i jest wykorzystywany.

Czy efekty wdrożenia, realizacji programu są zgodne z oczekiwaniami?

Bez wątplenia! Same efekty bardzo pozytywnie nas zaskoczyły – można powiedzieć, że przerosły nasze oczekiwania. Program spotkał się ogromnym, bardzo pozytywnym odzewem. Co prawda mamy

INICJATYWA EDUKACYJNA LABORATORIA PRZYSZŁOŚCI

jeszcze nieco pracy przed sobą, która przyczyni się do powszechnego używania sprzętów na lekcjach. W listopadzie 2022 roku w Krakowie na Tauron Arenie odbyło się pierwsze tego rodzaju wydarzenie – konkurs na wymarzoną lekcję w ramach Laboratoriów Przyszłości. Uczniowie z całej Polski przyjechali do nas i pracowali nad wymarzoną lekcją w czterech obszarach: humanistycznym, językowym, przyrodniczym i matematycznym. Podczas spotkania powstało mnóstwo fantastycznych pomysłów, co najważniejsze – w pełni wymyślonych przez uczestników-uczniów! Naszym zadaniem jest teraz wprowadzenie tych pomysłów do szkół.

Obserwujemy, że nauczyciele potrzebują wsparcia we wdrożeniu sprzętu Laboratoriów Przyszłości do swoich zajęć, zwłaszcza jeśli chodzi o włączenie metody STEAM wskazanej w dokumentach programowych. Czy przewidziano dla nich pomoc, na przykład w formie szkoleń czy warsztatów?

Wszyscy nauczyciele, którzy będą potrzebować pomocy, będą mogli z niej skorzystać. Nasz zespół ekspertów pracuje już nad tymi najczęściej napotkanymi problemami, jeśli chodzi o sprzęt, i opracowuje materiały, które mają pomagać w ich rozwiązywaniu. Materiały będą oczywiście powszechnie dostępne. Jesteśmy także obecni w grupach przeznaczonych dla nauczycieli, będąc z nimi w stałym kontakcie i na bieżąco odpowiadając na pytania dotyczące programu. Cały czas jesteśmy otwarci na pomysły, potrzeby oraz przemyślenia środowiska szkolnego i jesteśmy gotowi na wspólne podejmowanie wyzwań. Będziemy także organizować szereg szkoleń dla nauczycieli w każdym województwie, ale o szczegółach poinformujemy za jakiś czas, zachęcam więc do śledzenia naszych kanałów komunikacji.

Pani Minister, dyrektorów szkół oraz nauczycieli bardzo interesują dalsze plany rozwoju programu, na przykład czy przewidywane jest rozszerzenie Laboratoriów Przyszłości o szkoły ponadpodstawowe.

Zgodnie z obietnicą premiera Mateusza Morawieckiego oraz ministra Edukacji i Nauki Przemysława Czarńka program Laboratoria Przyszłości zostanie rozszerzony o szkoły ponadpodstawowe. Zanim ruszymy, prosimy jednak o chwilę cierpliwości – o rozszerzeniu będziemy z pewnością informować na naszych kanałach, więc zachęcam do ich śledzenia, a nawet zapisania się na listę mailingową dotyczącą programu dla szkół ponadpodstawowych.

Dziękuję za rozmowę. •

JUSTYNA ORŁOWSKA – Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. GovTech – Szef Centrum GovTech, Pełnomocnik Ministra Edukacji i Nauki ds. Transformacji Cyfrowej. Ekonometryk, finansista, ekspert od zarządzania funduszami. W kwietniu 2018 została mianowana dyrektorem pionierskiego programu GovTech Polska, którego zadaniem jest wdrażanie innowacji i nowych technologii w sektorze publicznym. W marcu 2020 roku powołana na Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów ds. GovTech, a w grudniu 2020 powierzono jej rolę Szefa Centrum GovTech odpowiedzialnego za najważniejsze projekty cyfryzacyjne w Polsce. Wyróżniona nagrodą „Cyfrowy Orzeł” Związku Cyfrowa Polska, nagrodą „Orzeł Innowacji”, przyznawaną przez „Rzeczpospolitą”, i znalazła się w rankingu „30 przed 30” pisma „Forbes” 2020.